

ČEZ

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

27. října 2009*

Ve věci C-115/08,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Landesgericht Linz (Rakousko) ze dne 5. března 2008, došlým Soudnímu dvoru dne 17. března 2008, v řízení

Land Oberösterreich

proti

ČEZ, a. s.,

SODNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot a P. Lindh, předsedové senátů, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Schieman (zpravodaj), P. Kūris, E. Juhász, G. Arestis a L. Bay Larsen, soudci,

* Jednací jazyk: němčina.

generální advokát: M. Poiares Maduro,
vedoucí soudní kanceláře: C. Strömholm, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 10. března 2009,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Land Oberösterreich J. Hintermayrem, F. Haunschmidtem, G. Minichmayrem, P. Burgstallerem, G. Tusekem a C. Hadeyerem, Rechtsanwälte,

- za ČEZ a. s. W. Moringерem, Rechtsanwalt,

- za rakouskou vládu E. Riedlem a C. Rauscherem, jakož i C. Pesendorfer, jako zmocněnci,

- za českou vládu M. Smolkem, jako zmocněncem,

- za francouzskou vládu A.-L. During, jako zmocněnkyní,

- za polskou vládu M. Dowgiewiczem, M. Nowackim a D. Krawczykem, jako zmocněnci,

- za Komisi Evropských společenství E. Traversou a B. Schimou, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 22. dubna 2009,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 10 ES, 12 ES, 28 ES a 43 ES.

- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Land Oberösterreich (Spolková země Horní Rakousy) a společností ČEZ, a. s. (dále jen „ČEZ“), ve věci imisí nebo možných imisí souvisejících s ionizujícím zářením, které mají údajně dopad na zemědělskou půdu ležící v Rakousku, která je ve vlastnictví uvedené spolkové země, z důvodu, že ČEZ provozuje jadernou elektrárnu nacházející se v Temelíně, na území České republiky.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

Smlouva o ESAE

- 3 Podle čl. 1 druhého pododstavce AE:

„Posláním Společenství je přispět vytvořením podmínek nezbytných pro rychlé vybudování a růst jaderného průmyslu ke zvýšení životní úrovně v členských státech a k rozvoji vztahů s ostatními zeměmi.“

- 4 Článek 2 AE stanoví:

„K naplnění svého poslání má Společenství za podmínek stanovených touto smlouvou:

[...]

- b) vypracovávat jednotné bezpečnostní standardy pro ochranu zdraví obyvatelstva a pracovníků a dbát na jejich dodržování,

- c) usnadňovat investice a zajišťovat, zejména podporou podnikání, vybudování základních zařízení nezbytných pro rozvoj jaderné energetiky ve Společenství,

[...]“

5 Články 30 AE až 39 AE tvoří kapitolu 3, nazvanou „Ochrana zdraví“, v rámci Hlavy II Smlouvy o ESAE, nazvané „Podpora vývoje v oblasti jaderné energie“.

6 Článek 30 AE stanoví:

„V rámci Společenství se stanoví základní standardy ochrany zdraví obyvatelstva a pracovníků před nebezpečím ionizujícího záření.

Výrazem ‚základní standardy‘ se rozumí:

- a) nejvyšší přípustné dávky poskytující dostatečnou bezpečnost,

b) nejvyšší přípustný stupeň ozáření a zamoření,

[...]“

7 Článek 31 AE zní:

„Komise vypracuje základní standardy po obdržení stanoviska skupiny osobností jmenovaných Výborem pro vědu a techniku z řad vědeckých odborníků členských států, zejména odborníků v oblasti veřejného zdraví. [...]

Základní standardy přijme Rada po konzultaci s Evropským parlamentem kvalifikovanou většinou na návrh Komise, která jí předá obdržená stanoviska výborů.“

8 Článek 32 AE stanoví:

„Na žádost Komise nebo členského státu mohou být základní standardy revidovány nebo doplněny v souladu s postupem stanoveným v článku 31.

Komise je povinna přezkoumat každou žádost podanou členským státem.“

9 Článek 33 AE stanoví:

„Každý členský stát vydá právní a správní předpisy k dodržování přijatých základních standardů [...]

Komise vydá vhodná doporučení, která uvedou do souladu stávající právní předpisy členských států v této oblasti.

Za tím účelem jsou členské státy povinny sdělit Komisi tyto právní předpisy, pokud jsou závazné v okamžiku vstupu této smlouvy v platnost [sdělit Komisi tyto právní předpisy ve znění použitelném v okamžiku vstupu této smlouvy v platnost], jakož i všechny pozdější návrhy právních předpisů stejné povahy.

[...]“

10 Článek 35 AE zní následovně:

„Každý členský stát zřídí zařízení nezbytná k soustavnému monitorování úrovně radioaktivity v ovzduší, vodě a půdě a ke kontrole dodržování základních standardů.

Komise má právo přístupu do těchto monitorovacích zařízení; může prověřovat jejich provoz a účinnost.“

11 Článek 36 AE zní:

„Příslušné orgány budou Komisi pravidelně sdělovat informace o monitorování podle článku 35 tak, aby byla Komise průběžně informována o úrovni radioaktivity, které je obyvatelstvo vystaveno.“

12 Článek 37 AE stanoví:

„Každý členský stát je povinen poskytnout Komisi všeobecné údaje, které se týkají veškerých plánů na zneškodňování radioaktivních odpadů v jakékoli formě, aby mohla určit, zda provedení takového plánu může vést k radioaktivnímu zamoření vody, půdy nebo vzdušného prostoru jiného členského státu.“

Komise po poradě se skupinou odborníků zmíněnou v článku 31 vydá své stanovisko ve lhůtě šesti měsíců.“

13 Článek 38 AE stanoví:

„Komise vydá pro členské státy doporučení týkající se úrovně radioaktivity v ovzduší, ve vodě a v půdě.“

V naléhavém případě Komise přijme směrnici, kterou vyzve dotyčný členský stát, aby ve lhůtě stanovené Komisí přijal opatření nezbytná k zamezení překročení základních standardů a k zajištění dodržování právních předpisů.

Jestliže dotyčný stát nedosáhne souladu se směrnicí Komise ve stanovené lhůtě, může Komise nebo jakýkoli zúčastněný členský stát, odchýlně od článků 141 a 142, neprodleně předložit věc Soudnímu dvoru.“

14 Článek 192 AE zní následovně:

„Členské státy přijmou veškerá obecná i zvláštní opatření ke splnění závazků vyplývajících z této smlouvy nebo z aktů orgánů Společenství. Usnadňují Společenství plnění jeho poslání.

Zdrží se všech opatření, která by mohla ohrozit plnění cílů této smlouvy.“

Úmluva o jaderné bezpečnosti

15 Přistoupení Evropského společenství pro atomovou energii k Úmluvě o jaderné bezpečnosti přijaté dne 17. června 1994 bylo schváleno rozhodnutím Komise 1999/819/Euratom ze dne 16. listopadu 1999 (Úř. věst. L 318, s. 20; Zvl. vyd. 15/04, s. 370). Všechny členské státy jsou zároveň smluvními stranami této úmluvy.

- 16 Třetí pododstavec prohlášení připojeného k uvedenému rozhodnutí 1999/819, ve znění rozhodnutí Komise 2004/491/Euratom ze dne 29. dubna 2004 (Úř. věst. L 172, s. 7), stanoví, že „Společenství má společně s [...] členskými státy působnost v oblastech uvedených v článku 7 a člancích 14 až 19 Úmluvy, jak je stanoveno v čl. 2 písm. b) Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii a v příslušných člancích hlavy II kapitoly 3, nazvané ‚Zdraví a bezpečnost‘“.
- 17 Podle čl. 1 bodu ii) Úmluvy o jaderné bezpečnosti má tato úmluva zejména za cíl „vytvořit a udržovat účinnou ochranu před potenciálním radiologickým rizikem v jaderných zařízeních s cílem chránit jednotlivce, společnost a životní prostředí před škodlivými účinky ionizujícího záření vycházejícího z tohoto zařízení“.
- 18 Článek 7 Úmluvy o jaderné bezpečnosti stanoví:

„1. Každá smluvní strana vytvoří a bude udržovat právní a regulativní rámec řízení bezpečnosti jaderných zařízení.

2. Právní a regulativní rámec zajistí:

- i) vytvoření odpovídajících vnitrostátních požadavků a nařízení týkajících se bezpečnosti;
- ii) systém udělování licencí u jaderných zařízení a zákaz provozování jaderných zařízení bez licence;

iii) systém regulativních inspekcí a posuzování jaderných zařízení s cílem zajistit dodržování platných nařízení a povolovacích podmínek;

iv) prosazování příslušných nařízení a povolovacích podmínek, včetně jejich pozastavení, změny nebo odvolání.“

19 Článek 8 odst. 1 téže úmluvy stanoví:

„Každá smluvní strana zřídí nebo určí regulativní orgán, který bude pověřen vytvořením právního a regulativního rámce uvedeného v článku 7, a vybaví tento orgán odpovídající pravomocí, kompetencemi a také finančními prostředky a personálem pro plnění svěřených úkolů.“

20 Článek 14 uvedené úmluvy, nazvaný „Hodnocení a ověřování bezpečnosti“, stanoví:

„Každá smluvní strana přijme vhodná opatření s cílem zajistit, aby:

i) před výstavbou a uvedením do provozu jaderného zařízení [a během celé doby jeho životnosti] bylo [prováděno] komplexní a systematické hodnocení bezpečnosti. Toto hodnocení musí být dobře zdokumentováno, následně aktualizováno s ohledem na provozní zkušenosti a nové [důležité] informace týkající se bezpečnosti a přezkoumáno na základě pověření regulativního orgánu;

ii) bylo provedeno ověření pomocí analýzy, sledování, testování a zkoušek, které zajistí, aby fyzický stav a provoz jaderného zařízení byl trvale v souladu s jeho koncepcí, platnými vnitrostátními bezpečnostními předpisy a aby splňoval provozní limity a podmínky.“

21 Článek 15 Úmluvy o jaderné bezpečnosti, nazvaný „Radiální ochrana“, stanoví:

„Každá smluvní strana přijme vhodná opatření s cílem zajistit, aby ozáření pracovníků a obyvatelstva způsobené jaderným zařízením bylo ve všech provozních režimech udržováno na co nejnižší prakticky dosažitelné úrovni a aby žádná osoba nebyla vystavena dávkám ozáření překračujícím limity stanovené příslušným státem.“

22 Články 16 až 19 uvedené úmluvy, nazvané „Havarijní připravenost“, „Výběr místa“, „Koncepce a výstavba“ a „Provoz“, stanoví různé povinnosti související s těmito otázkami.

Směrnice 96/29/Euratom

23 Směrnice Rady 96/29/Euratom ze dne 13. května 1996, kterou se stanoví základní bezpečnostní standardy na ochranu zdraví pracovníků a obyvatelstva před riziky vyplývajícími z ionizujícího záření (Úř. věst. L 159, s. 1; Zvl. vyd. 05/02, s. 291), byla přijata na základě článků 31 AE a 32 AE.

24 Článek 2 odst. 1 uvedené směrnice zní:

„Tato směrnice se vztahuje na všechny činnosti, s nimiž je spojeno riziko vyplývající z ionizujícího záření vysílaného buď umělým zdrojem záření, anebo přírodním zdrojem záření, v případě, že přírodní radionuklidy jsou nebo byly zpracovávány pro své radioaktivní, štěpné nebo množivé charakteristiky, a to zejména

- a) při výrobě, zpracování, manipulaci, použití, držení, skladování, přepravě, dovozu do Společenství, vývozu ze Společenství a při zneškodňování radioaktivních látek;

- b) při používání jakéhokoli elektrického přístroje vysílajícího ionizující záření, jehož součástí pracují při rozdílu potenciálu vyšším než 5 kV;

- c) při jakékoli jiné činnosti určené členským státem.“

25 Článek 4 téže směrnice, nazvaný „Povolení“, ve svém odstavci 1 písm. a) stanoví:

„S výjimkami uvedenými v tomto článku vyžaduje každý členský stát, aby bylo předem vydáno povolení pro tyto činnosti:

a) provoz a vyřazování jakéhokoli zařízení jaderného palivového cyklu [...]"

26 Článek 6 odst. 3 směrnice 96/29 stanoví:

„Navíc každý členský stát zajistí, aby

a) v souvislosti s optimalizací byla všechna ozáření udržována na co nejnižší rozumně dosažitelné úrovni se zohledněním hospodářských a společenských faktorů;

b) aniž je dotčen článek 12, nepřekročil součet dávek ze všech významných [ze všech relevantních] činností limity ozáření stanovené v této hlavě pro pracovníky vystavené záření, učně, studenty a jednotlivce z obyvatelstva.“

27 Článek 13 uvedené směrnice stanoví limity ozáření, které je třeba dodržovat ve vztahu k jednotlivci z obyvatelstva.

28 Článek 43, nazvaný „Základní zásady“, který se nachází pod nadpisem hlavy VIII téže směrnice, nazvané „Zajištění radiační ochrany obyvatelstva za běžných okolností“, stanoví:

„Každý členský stát vytvoří podmínky nezbytné k zajištění co nejvyšší ochrany obyvatelstva založené na zásadách stanovených v článku 6 a k uplatňování základních zásad, jimiž se řídí ochrana obyvatelstva.“

29 Článek 44 směrnice 96/29, nazvaný „Podmínky pro povolení činností zahrnujících riziko ionizujícího záření pro obyvatelstvo“, stanoví:

„Ochranou obyvatelstva za normálních okolností se z hlediska činností vyžadujících předchozí povolení rozumějí všechna opatření a kontroly ke zjištění a vyloučení faktorů, jež by v průběhu jakékoli činnosti vedoucí k ozáření ionizujícím zářením mohly pro obyvatelstvo představovat riziko ozáření, které není z hlediska radiační ochrany zanedbatelné. Tato ochrana zahrnuje následující úkoly:

- a) přezkoumání a schvalování, z hlediska radiační ochrany, plánů zařízení zahrnujících riziko ozáření a návrhů na umístění těchto zařízení na daném území;

- b) uvedení těchto nových zařízení do provozu až po ověření, zda poskytují dostatečnou ochranu před možností rozšíření ozáření nebo radioaktivní kontaminace za jejich hranici, v případě potřeby s uvážením demografických, meteorologických, geologických, hydrologických a ekologických podmínek;

c) přezkoumání a schvalování plánů pro uvolňování radioaktivních výpustí.

Tyto úkoly jsou plněny v souladu s pravidly stanovenými příslušnými orgány v závislosti na rozsahu rizika spojeného s ozářením.“

30 Článek 45 uvedené směrnice, nazvaný „Odhad dávek u obyvatelstva“, zní následovně:

„Příslušné orgány

- a) zajistí, aby odhady dávek způsobených činnostmi uvedenými v článku 44 byly pro veškeré obyvatelstvo a jeho kritické skupiny prováděny tak, aby se co nejvíce přibližovaly skutečnosti všude tam, kde by se takové skupiny mohly vyskytovat;

- b) stanoví četnost hodnocení a přijmou všechna nezbytná opatření k identifikaci kritických skupin obyvatelstva se zohledněním všech významných cest přenosu [všech cest efektivního přenosu] radioaktivních látek;

c) zajistí, aby s uvážením radiologických rizik odhady dávek u obyvatelstva zahrnovaly:

- hodnocení dávek způsobených zevním ozářením, případně s uvedením druhu daného záření,

- hodnocení příjmu radionuklidů s uvedením jejich charakteru, a v případě potřeby jejich fyzikálního a chemického stavu, a stanovení aktivity a objemové nebo hmotnostní aktivity těchto radionuklidů,

- hodnocení dávek, které by kritické skupiny obyvatelstva mohly obdržet, a specifikaci charakteristik těchto skupin;

d) vyžadují, aby byly uchovávány záznamy vztahující se k měření zevního ozáření, odhadům příjmu radionuklidů a radioaktivní kontaminaci, a výsledky hodnocení dávek obdržených kritickými skupinami [obyvatelstva] a obyvatelstvem.“

31 Článek 46 téže směrnice, nazvaný „Inspekce“, stanoví:

„V oblasti ochrany zdraví obyvatelstva vytvoří každý členský stát systém inspekcí k dodržování předpisů přijatých v souladu s touto směrnicí a k zahájení dohledu v oblasti radiační ochrany.“

32 Článek 47 směrnice 96/29, nazvaný „Odpovědnosti provozovatelů“, ve svém odstavci 1 stanoví:

„Každý členský stát vyžaduje, aby provozovatel odpovědný za činnosti uvedené v článku 2 dodržoval při jejich výkonu zásady ochrany zdraví obyvatelstva v oblasti radiační ochrany a ve svých zařízeních plnil zejména tyto úkoly:

- a) dosažení a udržování optimální úrovně ochrany životního prostředí a obyvatelstva;

- b) kontrola účinnosti technických prostředků z hlediska ochrany životního prostředí a obyvatelstva;

c) z hlediska dohledu nad radiační ochranou uvádění [vybavení] do provozu [...] a zavádění metod pro měření nebo hodnocení ozáření a radioaktivní kontaminace životního prostředí a obyvatelstva;

d) pravidelná kalibrace měřicích přístrojů a pravidelná kontrola jejich řádného provozu a správného používání.“

33 Články 48 až 53 uvedené směrnice, které tvoří její hlavu IX, se týkají zásahů v případech radiační mimořádné situace.

34 Článek 54 téže směrnice stanoví:

„Tato směrnice stanoví základní standardy na ochranu zdraví pracovníků a obyvatelstva před riziky vyplývajícími z ionizujícího záření s cílem jejich jednotného uplatňování členskými státy. Pokud členský stát zamýšlí přijmout přísnější limity ozáření, než jsou stanoveny touto směrnicí, uvědomí o tom Komisi a ostatní členské státy.“

35 Je nesporné, že Rakouská republika takovou informaci nesdělila ani Komisi, ani ostatním členským státům.

Vnitrostátní právní úprava

- 36 Ustanovení § 364 odst. 2 rakouského občanského zákoníku (Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch, dále jen „ABGB“) stanoví:

„Vlastník nemovitosti je oprávněn sousedovi zakázat, aby jej obtěžoval takovými imisemi pocházejícími z jeho pozemku, jako jsou odpadní vody, kouř, plyny, teplo, pachy, hluk, vibrace a obdobné imise, v rozsahu, v němž překračují na místní poměry obvyklou úroveň a mají podstatný vliv na způsob užívání nemovitosti, který je v daném místě obvyklý. Přímé přivádění bez zvláštního právního důvodu je za jakýchkoliv okolností nepřípustné.“

- 37 Ustanovení § 364a ABGB stanoví:

„Je-li však vliv překračující uvedenou úroveň způsoben těžním zařízením nebo úředně povoleným zařízením na sousedícím pozemku, je vlastník pozemku oprávněn domáhat se v soudním řízení pouze náhrady způsobené škody, i když je škoda způsobena okolnostmi, které nebyly v rámci projednání správními úřady vzaty v úvahu.“

Spor v původním řízení a jeho kontext

- 38 Land Oberösterreich vlastní pozemky užívané pro zemědělské účely a agronomické pokusy, na nichž je zřízena zemědělská škola. Tyto pozemky se nacházejí v Rakousku asi 60 km od jaderné elektrárny Temelín, která sama leží na území České republiky 50 km od rakouské hranice.

- 39 Tato elektrárna je provozována podnikem dodávajícím elektrickou energii, ČEZ, akciovou společností podle českého práva, v níž drží většinu akcií český stát.
- 40 Výstavba a provozování jaderné elektrárny Temelín byly povoleny českými orgány v roce 1985 a tato jaderná elektrárna byla uvedena do zkušebního provozu dne 9. října 2000.
- 41 V roce 2001 podali Land Oberösterreich a někteří soukromí vlastníci pozemků žaloby k Landesgericht Linz (zemskému soudu v Linci) opírající se o § 364 odst. 2 ABGB, jimiž se domáhají, aby bylo společnosti ČEZ soudem nařízeno zdržet se imisí nebo možných imisí souvisejících s ionizujícím zářením, které může vycházet z uvedené elektrárny.
- 42 Podle Land Oberösterreich radioaktivita způsobovaná běžným provozem této jaderné elektrárny, nebo v každém případě riziko zamoření spojené s jejím provozem a s jejími případnými poruchami, trvale narušují běžné užívání pozemků patřících Land Oberösterreich. Jsou tedy splněny podmínky pro podání žaloby, případně i preventivní, na zdržení se imisí.
- 43 Uvedená elektrárna byla krom toho předmětem jednání mezi Rakouskou republikou a Českou republikou. Protokol z těchto jednání byl podepsán v Melku (Rakousko) dne 12. prosince 2000. Dne 29. listopadu 2001 přijaly tyto dva státy dokument nazvaný „Závěry melkského procesu a následná opatření“, na nějž odkazuje zejména Společné prohlášení České republiky a Rakouské republiky o jejich dvoustranné dohodě týkající se jaderné elektrárny Temelín připojené k závěrečnému aktu Smlouvy o přistoupení deseti nových členských států, mezi nimi i České republiky, k Evropské unii podepsané

v Aténách dne 16. dubna 2003 (Úř. věst. L 236, s. 17), kterým tyto dva členské státy potvrzují, že budou plnit své dvoustranné závazky podle uvedených Závěrů.

44 Od roku 2003 je jaderná elektrárna Temelín v plném provozu.

45 Jak vyplývá ze sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu týkajícího se jaderné bezpečnosti v Evropské unii ze dne 6. listopadu 2002 [KOM(2002) 605 v konečném znění], byly otázky související s jadernou bezpečností elektráren nacházejících se v kandidátských státech v rámci jednání, která vedla k přistoupení deseti nových členských států v roce 2004, předmětem zcela zvláštní pozornosti po přijetí usnesení Evropské rady v Kolíně nad Rýnem dne 3. a 4. června 1999, kterými byla Komise vyzvána, aby dbala na uplatňování vysokých bezpečnostních standardů ve střední a východní Evropě. Hodnocení prováděné na tomto základě vedlo jednak k demontáži jaderných reaktorů, a jednak k doporučením s cílem zdokonalit tyto reaktory tak, aby byly uvedeny na srovnatelnou úroveň bezpečnosti, jakou mají srovnatelné reaktory existující v Evropské unii, přičemž účinné provádění těchto doporučení bylo předmětem následného monitorování ze strany Komise a Rady [viz zejména bod 4 úvodu uvedeného sdělení, bod 1.1 písm. b), a bod 3.2 tohoto sdělení].

46 Současně s melkským procesem, v němž Komise hrála aktivní úlohu, aby usnadnila dialog mezi českými a rakouskými orgány, tak byla bezpečnost jaderné elektrárny Temelín – stejně jako ostatní jaderná zařízení kandidátských států – hodnocena Komisí a Radou, a výsledky tohoto hodnocení ukázaly, že uvedená elektrárna na základě provedení navržených doporučení dosahovala uspokojivé úrovně jaderné bezpečnosti [viz bod 1.1 písm. b) uvedeného sdělení].

- 47 Krom toho, jak vyplývá z bodu 5.3.2 sdělení Komise týkajícího se shrnutí činností provedených během let 2004 a 2005 v rámci provádění hlavy II kapitol 3 až 10 Smlouvy o Euratomu [KOM(2006) 395 v konečném znění], byly v letech 2004 a 2005 po přistoupení České republiky k Evropské unii v Temelíně provedeny prověrky podle článku 35 AE.
- 48 Komise rovněž vydala stanovisko ze dne 24. listopadu 2005 týkající se plánu na zneškodňování radioaktivních odpadů v souvislosti s úpravami v lokalitě jaderné elektrárny Temelín v České republice v souladu s článkem 37 Smlouvy o Euratomu (Úř. věst. C 293, s. 40). V uvedeném stanovisku dospěla Komise konkrétně k závěru, že „provedení plánu na zneškodňování radioaktivních odpadů v libovolné formě v souvislosti s úpravami v lokalitě jaderné elektrárny Temelín [...] nevyústí za běžného provozu, a ani v případě havárie typu a rozsahu uvedených ve všeobecných údajích, v radioaktivní zamoření vody, půdy nebo vzdušného prostoru jiného členského státu, které by bylo ze zdravotního hlediska významné“.
- 49 Dne 3. listopadu 2006 byly oba reaktory elektrárny Temelín předmětem kontroly a konečného prohlášení o shodě s platnou právní úpravou.

Předběžné otázky

- 50 Landesgericht Linz vysvětluje, že podle dřívější judikatury byl § 364a ABGB, který vylučuje podávání žalob na zdržení se emisí proti zařízením, která jsou úředně povolena, použitelný rovněž ve vztahu k zařízením povoleným zahraničními orgány, pokud bylo zřejmé, že dotčené emise jsou povoleny mezinárodním právem a pokud podmínky pro vydání licence použitelné ve státě původu byly v podstatě rovnocenné podmínkám platným v Rakousku.

- 51 V rozsudku ze dne 4. dubna 2006 však Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud) rozhodl, že pouze povolení vydaná rakouskými orgány spadají do oblasti působnosti uvedeného § 364a. Toto ustanovení totiž spočívá výlučně na zvažování různých vnitrostátních zájmů a neexistuje důvod, proč by rakouský zákonodárce měl ukládat omezení vlastnického práva v případě postižených pozemků ležících v Rakousku výlučně v zájmu cizího národního hospodářství a zahraničních veřejných zájmů.
- 52 Podle Landesgericht Linz by tento výklad přijatý ze strany Oberster Gerichtshof mohl porušovat právo Společenství, jelikož zavádí rozdílné zacházení mezi zařízeními s povolením vydaným rakouskými orgány a zařízeními, jimž bylo povolení uděleno orgány jiného členského státu.
- 53 Vzhledem k tomu, že ani Smlouva o ES a Smlouva o ESAE, ani sekundární právo, které je na nich založeno, neobsahuje pravidla týkající se udělování povolení jaderným elektrárnám a uznávání těchto povolení v jiných členských státech než v členském státě, který je vydal, si předkládající soud klade otázku, zda toto zjištěné rozdílné zacházení porušuje články 10 ES, 12 ES, 28 ES nebo 43 ES.
- 54 Za těchto podmínek se Landesgericht Linz rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) a) Jedná se o opatření s rovnocenným účinkem ve smyslu článku 28 ES, jestliže je podnik, který provozuje v jednom členském státě elektrárnu v souladu s právním řádem tohoto státu a s příslušnými předpisy práva Společenství a vyrábí v této elektrárně elektřinu, kterou dodává do různých členských států, uloženo rozsudkem vydaným soudem sousedícího členského státu – podle [nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech

(Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42)] vykonatelným ve všech členských státech – nařizujícím zdržení se možných imisí z této elektrárny, aby zařízení uzpůsobil technickým předpisům jiného státu nebo dokonce aby – při nemožnosti uzpůsobení z důvodu komplexnosti celkového zařízení – zastavil provoz tohoto zařízení, a jestliže tento soud nesmí na základě výkladu vnitrostátních právních předpisů nejvyšším soudem této země zohlednit povolení k provozu této elektrárny existující v členském státě jejího umístění, ačkoli by v rámci obdobné negatorní žaloby tuzemské povolení zařízení zohlednil, takže vůči zařízení povolenému v tuzemsku by ve výsledku nebyl vydán žádný rozsudek nařizující zdržení se imisí?

- b) Je třeba odůvodnění zakotvená ve Smlouvě o ES vykládat v tom smyslu, že rozlišování mezi tuzemskými a zahraničními povoleními zařízení prováděné podle práva jednoho členského státu je vzhledem k úvaze, že má být chráněno pouze tuzemské, nikoliv však zahraniční národní hospodářství, každopádně nepřípustné, protože tato úvaha představuje čistě hospodářský důvod, který v rámci základních svobod není uznán jakožto hodný ochrany?
- c) Je třeba odůvodnění zakotvená ve Smlouvě o ES a s nimi související zásadu proporcionality vykládat v tom smyslu, že paušální rozlišování mezi tuzemskými a zahraničními povoleními zařízení prováděné podle práva jednoho členského státu je každopádně nepřípustné, protože provoz zařízení povoleného ve státě, v němž je umístěno, musí být v konkrétním případě posuzován vnitrostátním soudem jiného členského státu na základě skutečných rizik vyplývajících z provozu zařízení pro veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost nebo zdraví nebo jiných uznaných naléhavých důvodů obecného zájmu?

- d) Musí soudy členského státu s ohledem na zásadu proporcionality, kterou je třeba zkoumat v rámci odůvodnění, zacházet s povolením k provozu zařízení vydaným v členském státě, v němž je toto zařízení umístěno, stejně jako s tuzemským povolením zařízení, pokud je povolení zařízení vydané v členském státě, v němž je umístěno, z právního hlediska v podstatě rovnocenné tuzemskému povolení zařízení?
- e) Hraje při posouzení výše uvedených otázek roli skutečnost, že zařízení povolené v členském státě, v němž je toto zařízení umístěno, je jadernou elektrárnou, jestliže v jiném členském státě, v němž byla podána negatorní žaloba proti obávaným imisím z jaderné elektrárny, je provoz tohoto typu zařízení *per se* zakázán, ačkoliv jsou v něm provozována jiná jaderná zařízení?
- f) Jsou soudy členského státu, u nichž byla podána příslušná negatorní žaloba, v případě porušení článku 28 ES výkladem vnitrostátního práva uvedeným v bodě 1a) povinny vykládat vnitrostátní právo v souladu s právem Společenství tak, že slovní spojení „úředně povolené zařízení“ zahrnuje jak tuzemská, tak i zahraniční povolení k provozu zařízení vydaná správními orgány v jiných členských státech?
- 2) a) Je se zákazem omezení svobody usazování státních příslušníků jednoho členského státu na území jiného členského státu zakotveným v článku 43 ES slučitelná skutečnost, že podniku, který provozuje v jednom členském státě elektrárnu v souladu s právním řádem tohoto státu a s příslušnými předpisy práva Společenství, je rozsudkem vydaným soudem sousedícího členského státu – podle [nařízení č. 44/2001] vykonatelným ve všech členských státech – nařizujícím zdržení se možných imisí z této elektrárny uloženo, aby zařízení

uzpůsobil technickým předpisům jiného státu nebo dokonce aby – při nemožnosti uzpůsobení z důvodu komplexnosti celkového zařízení – zastavil provoz tohoto zařízení, a že tento soud nesmí na základě výkladu vnitrostátních právních předpisů nejvyšším soudem této země zohlednit povolení k provozu této elektrárny existující v členském státě jejího umístění, ačkoli by v rámci obdobné negatorní žaloby tuzemské povolení zařízení zohlednil, takže vůči zařízení povolenému v tuzemsku by ve výsledku nebyl vydán žádný rozsudek nařizující zdržení se emisí?

- b) Je třeba odůvodnění omezení svobody usazování vykládat v tom smyslu, že rozlišování mezi tuzemskými a zahraničními povoleními zařízení prováděné podle práva jednoho členského státu je vzhledem k úvaze, že má být chráněno pouze tuzemské, nikoliv však zahraniční národní hospodářství, každopádně nepřijatelné, protože tato úvaha představuje čistě hospodářský důvod, který v rámci základních svobod není uznán jakožto hodný ochrany?
- c) Je třeba odůvodnění omezení svobody usazování zakotvená ve Smlouvě o ES a zejména zásadu proporcionality vykládat v tom smyslu, že paušální rozlišování mezi tuzemskými a zahraničními povoleními zařízení prováděné podle práva jednoho členského státu je každopádně nepřijatelné, protože provoz zařízení povoleného ve státě, v němž je umístěno, musí být v konkrétním případě posuzován vnitrostátním soudem jiného členského státu na základě skutečných rizik vyplývajících z provozu zařízení pro veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost nebo zdraví nebo jiných uznaných naléhavých důvodů obecného zájmu?
- d) Musí soudy členského státu s ohledem na zásadu proporcionality, kterou je třeba zkoumat v rámci odůvodnění zásahů do svobody usazování, zacházet

s povolením k provozu zařízení vydaným v členském státě, v němž je toto zařízení umístěno, stejně jako s tuzemským povolením zařízení, pokud je povolení zařízení vydané v členském státě, v němž je umístěno, z právního hlediska v podstatě rovnocenné tuzemskému povolení zařízení?

- e) Hraje při posouzení výše uvedených otázek roli skutečnost, že zařízení povolené v členském státě, v němž je toto zařízení umístěno, je jadernou elektrárnou, jestliže v jiném členském státě, v němž byla podána negatorní žaloba proti této jaderné elektrárně, je provoz tohoto typu zařízení *per se* zakázán, ačkoliv v něm jsou provozována jiná jaderná zařízení?
- f) Jsou soudy členského státu, u nichž byla podána příslušná negatorní žaloba, v případě porušení článku 43 ES výkladem vnitrostátního práva uvedeným v bodě 2a) povinny vykládat vnitrostátní právo v souladu s právem Společenství tak, že slovní spojení „úředně povolené zařízení“ zahrnuje jak tuzemská, tak i zahraniční povolení k provozu zařízení vydaná správními orgány v jiných členských státech?
- 3) a) Představuje nepřímou diskriminaci na základě státní příslušnosti zakázanou podle článku 12 ES skutečnost, že soudy členského státu zohledňují povolení k provozu zařízení vydaná tuzemskými orgány v rámci soukromoprávní negatorní žaloby směřující proti těmto zařízením s tím důsledkem, že jsou vyloučeny nároky na zdržení se imisí nebo přizpůsobení provozu zařízení [tuzemským technickým předpisům], když tyto soudy povolení zařízení v jiných členských státech vydaná orgány těchto členských států v rámci takových negatorních žalob nezohledňují?

- b) Spadá takováto diskriminace do rámce použití Smlouvy o ES s ohledem na to, že se týká právních podmínek, za nichž se mohou podniky, které provozují příslušná zařízení, usadit v členském státě, jakož i právních podmínek, za nichž takové podniky vyrábějí elektřinu a dodávají ji do jiných členských států, a vykazuje tak přinejmenším nepřímou souvislost s uskutečněním základních svobod?
- c) Je taková diskriminace oprávněná na základě objektivních důvodů, pokud dotčené soudy členského státu neprovádějí přezkum konkrétního případu s ohledem na skutkovou podstatu norem, na nichž je založeno povolení zařízení v členském státě, v němž je toto zařízení umístěno? Neodpovídalo by zásadě proporcionality, kdyby bylo zahraniční povolení vydané členským státem, v němž je zařízení umístěno, soudy jiného členského státu zohledňováno přinejmenším za podmínky, že toto povolení je z právního hlediska v podstatě rovnocenné tuzemskému povolení zařízení?
- d) Jsou soudy členského státu, u nichž byla podána příslušná negatorní žaloba, v případě porušení článku 12 ES výkladem vnitrostátního práva uvedeným v bodě 3a) povinny vykládat vnitrostátní právo v souladu s právem Společenství tak, že slovní spojení „úředně povolené zařízení“ zahrnuje jak tuzemská, tak i zahraniční povolení k provozu zařízení vydaná správními orgány v jiných členských státech?
- 4) a) Platí zásada loajální spolupráce zakotvená v článku 10 ES v oblasti působnosti práva Společenství rovněž ve vzájemném vztahu mezi členskými státy?

- b) Je z této zásady loajální spolupráce třeba vyvodit, že si členské státy vzájemně nesmí ztěžovat nebo dokonce mařit výkon činností spadajících do jejich svrchované pravomoci, a platí to zejména v případě jejich příslušných rozhodnutí o plánování, výstavbě a provozu jaderných zařízení na svém území?
- c) Jsou soudy členského státu, u nichž byla podána příslušná negatorní žaloba, v případě porušení článku 10 ES výkladem vnitrostátního práva uvedeným v bodě 4a) povinny vykládat vnitrostátní právo v souladu s právem Společenství tak, že slovní spojení „úředně povolené zařízení“ zahrnuje jak tuzemská, tak i zahraniční povolení k provozu zařízení vydaná správními orgány v jiných členských státech?“

Úvodní poznámka

55 Podle rakouské vlády neposkytl předkládající soud zcela správný výklad § 364a ABGB. Judikatura totiž uvádí, že povolení vydaná v Rakousku jsou rovněž vyloučena z oblasti působnosti tohoto ustanovení, pokud byla vydána v řízení, v jehož rámci nebylo majiteli sousedícího pozemku přiznáno postavení účastníka řízení, nebo v případě imisí či vážných rizik pro život nebo zdraví. Rozdílné zacházení popsané předkládajícím soudem tudíž není prokázáno.

56 Land Oberösterreich tvrdí, že v rozporu s tím, co vyplývá z předkládacího rozhodnutí, lze slovní spojení „úředně povolené zařízení“ uvedené v § 364a ABGB použít rovněž ve vztahu k povolením vydaným orgány jiného státu. Tak je tomu v případě, že jsou imise povoleny mezinárodním právem, že jsou podmínky pro vydání povolení platné ve státě sídla rovnocenné podmínkám, které jsou stanoveny v tuzemsku, a že měl vlastník

ohrožené věci možnost účastnit se povolovacího řízení v postavení účastníka řízení. V projednávaném případě je přitom nesporné, že jaderné elektrárně nemůže být podle rakouského práva vydáno povolení, že povolení vydané společností ČEZ neodpovídá ani stávajícím technickým předpisům, ani stávajícím procesním požadavkům a že Land Oberösterreich neměla možnost účastnit se dotčeného povolovacího řízení.

57 V tomto ohledu je však důležité připomenout, že Soudnímu dvoru nepřísluší, aby se vyjadřoval k výkladu vnitrostátních ustanovení, jelikož takový výklad je ve výlučné pravomoci vnitrostátních soudů. Proto musí Soudní dvůr, pokud je mu vnitrostátním soudem předložena žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, vycházet z výkladu vnitrostátního práva, který mu byl poskytnut uvedeným soudem (viz v tomto smyslu zejména rozsudek ze dne 2. října 2008, Heinrich Bauer Verlag, C-360/06, Sb. rozh. s. I-7333, bod 15 a citovaná judikatura).

K předběžným otázkám

Úvodní úvahy

58 Jak vyplývá ze samotného znění předběžných otázek, předkládající soud při jejich formulaci vychází z předpokladu, že rozhodnutí, které by mohl být případně nucen vydat a kterým by bylo společnosti ČEZ nařízeno uzpůsobit jadernou elektrárnu v Temelíně, nebo dokonce zastavit její provoz v případě nemožnosti provést požadovaná uzpůsobení, bude mít platnost, která je v každém členském státě spojena s rozhodnutími vydanými v souladu s ustanoveními nařízení č. 44/2001.

59 Ve svém vyjádření uplatňuje česká vláda proti takovému předpokladu dvě námitky.

60 Zprvė česká vláda zpochybňuje samotnou použitelnost ustanovení nařizení č. 44/2001 ve vztahu k takovému případnému soudnímu rozhodnutí. Článek 66 odst. 1 uvedeného nařizení totiž v zásadě vylučuje použitelnost nařizení v případě soudních řízení, která byla stejně jako původní řízení zahájena před vstupem tohoto nařizení v platnost. Krom toho žádná z obou výjimek, které v tomto ohledu stanoví odstavec 2 téhož článku, se v projednávaném případě nepoužije. Žaloba v původním řízení totiž jednak nebyla podána po vstupu Úmluvy ze dne 27. září 1968 o příslušnosti a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 1972, L 299, s. 32) v platnost pro oba dotčené státy, jelikož Česká republika nebyla v době podání uvedené žaloby smluvní stranou této úmluvy. A dále, příslušnost rakouských soudů v projednávaném případě vychází nikoli z pravidel určení příslušnosti, která by se shodovala s pravidly obsaženými v kapitole II uvedeného nařizení, ale naopak z ryze vnitrostátního pravidla určujícího příslušnost vycházejícího z bydliště žalobce v původním řízení.

61 Zadruhé česká vláda tvrdí, že dokonce i za předpokladu, že by ustanovení nařizení č. 44/2001 byla použitelná, byl by v projednávaném případě českými soudy použit čl. 34 bod 1 tohoto nařizení, který stanoví, že rozhodnutí se neuznává, je-li takové uznání zjevně v rozporu s veřejným pořádkem členského státu, v němž se o uznání žádá.

62 Vzhledem k odpovědi, která bude dále poskytnuta na otázky položené předkládajícím soudem, však není namístě vyjadřovat se k těmto námitkám formulovaným českou vládou, ani obecněji k výkladu ustanovení nařizení č. 44/2001.

K přípustnosti předběžných otázek

- 63 Land Oberösterreich tvrdí, že předběžné otázky jsou nepřijatelné ze dvou důvodů.
- 64 Formulaci jasných odpovědí jednak znemožňuje přílišná délka uvedených otázek, jakož i okolnost, že tyto otázky zmiňují velké množství argumentů a skutkových okolností.
- 65 V tomto ohledu však Soudní dvůr konstatuje, že skutkové a právní okolnosti obsažené jak v odůvodnění předkládacího rozhodnutí, tak v předběžných otázkách mu umožňují vykonávat pravomoc, která je mu svěřena.
- 66 Dále Land Oberösterreich tvrdí, že mezi situací dotčenou v původním řízení a právem Společenství neexistuje dostatečná souvislost, takže předběžné otázky jsou vykonávané nebo hypotetické.
- 67 V tomto ohledu je důležité zdůraznit, že otázka, zda taková situace, jako je situace v původním řízení, spadá do oblasti působnosti předpisů Společenství uvedených předkládajícím soudem, je meritorní otázkou spojenou s výkladem těchto ustanovení, takže případné pochyby, které mohou v tomto ohledu existovat, nemohou ovlivnit přípustnost předběžných otázek.
- 68 Z předcházejícího vyplývá, že žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je přípustná.

K určení předpisů Společenství, jež je třeba vyložit

- 69 Předkládající soud ve svém rozhodnutí vysvětluje pochybnosti, které pociťuje, pokud jde o slučitelnost § 364a ABGB s právem Společenství, vzhledem k rozdílnému zacházení, které takové ustanovení zavádí mezi jednak podniky vlastnicími zařízení, jemuž bylo uděleno úřední povolení v Rakousku, které nejsou vystaveny žalobě, popřípadě preventivní žalobě, na zdržení se emisí podané majiteli sousedících pozemků, a jednak podnikem, který stejně jako ČEZ vlastní zařízení, v projednávaném případě jadernou elektrárnu, jemuž bylo uděleno povolení příslušnými orgány jiného členského státu a který je takové záporní žalobě vystaven.
- 70 V tomto ohledu předkládající soud konkrétněji označuje čtyři ustanovení Smlouvy o ES, která by podle něj mohla bránit takovému rozdílnému zacházení, totiž články 10 ES, 12 ES, 28 ES a 43 ES.

Vyjádření předložená Soudnímu dvoru

- 71 Bez ohledu na stanoviska, která ČEZ, česká, francouzská a polská vláda, jakož i Komise zastávaly ohledně čtyř výše zmíněných článků Smlouvy o ES, jmenované krom toho tvrdí, že z hlediska problematiky, kterou předkládající soud takto vnesl, jsou relevantní různá ustanovení Smlouvy o ESAE a právních předpisů přijatých na jejím základě.
- 72 Komise, která se domnívá, že rozdílné zacházení dotčené v původním řízení je zakázáno podle článku 12 ES, v tomto ohledu zejména tvrdí, že zákaz diskriminace na základě státní příslušnosti zakotvený v tomto článku představuje obecnou zásadu, kterou je nutno uplatňovat rovněž v rámci Smlouvy o ESAE, nebo že přinejmenším skutečnost, že se v projednávané věci jedná o podnik, který spadá do působnosti posledně uvedené Smlouvy, hovoří ve prospěch toho, aby byl ve vztahu k němu uplatněn článek 12 ES.

Články 30 AE až 32 AE a směrnice 96/29, jakož i článek 37 AE zejména nasvědčují tomu, že situace v původním řízení spadá do rozsahu působnosti Smlouvy o ESAE.

73 Na jednání Komise v tomto ohledu zejména vysvětlila, že pokud členský stát vylučuje, aby mohlo být vyhověno preventivní žalobě na zdržení se imisí, pokud je činnost způsobující imise úředně povolena, nemůže tento členský stát umožnit podání takové žaloby, pokud je dotčenou činností činnost jaderné elektrárny zřízené v jiném členském státě, v němž bylo této elektrárně uděleno úřední povolení. Takové rozdílné zacházení totiž nemůže být podle Komise odůvodněno, neboť existence takového povolení zejména ukazuje na základě práva vyplývajícího ze Smlouvy o ESAE, že dodržení mezních hodnot, pokud jde o ozáření ionizujícím zářením za běžného provozu, bylo řádně přezkoumáno a je předmětem průběžných kontrol.

74 Podle české vlády je ve věci v původním řízení třeba použít články 30 AE až 39 AE, jakož i články 7, 8 a 14 Úmluvy o jaderné bezpečnosti. Přezkum povolení k provozu jaderné elektrárny Temelín vydaného Státním úřadem pro jadernou bezpečnost, českým vnitrostátním orgánem určeným v souladu s článkem 8 uvedené Úmluvy, ze strany rakouských soudů je v rozporu s výše uvedenými ustanoveními, a zejména zasahuje do pravomocí přiznaných tomuto vnitrostátnímu orgánu, a v důsledku toho porušuje i článek 192 AE. Veškerá tato ustanovení s sebou nesou zejména povinnost vzájemné důvěry mezi členskými státy, pokud jde o jimi vydaná povolení a jimi prováděné kontroly.

75 Na jednání ČEZ tvrdila, že skutečnost, že rakouský soud posuzuje úřední povolení vydané příslušným českým orgánem nebo bezpečnost jaderné elektrárny Temelín, zasahuje do pravomocí České republiky, jaké jí přiznává Úmluva o jaderné bezpečnosti, a je v rozporu jak s uvedenou Úmluvou, tak se zásadou loajality stanovenou v článku 192 AE.

- 76 Polská vláda má za to, že články 30 AE až 39 AE, směrnice 96/29, zejména její čl. 4 odst. 1 písm. a) a články 13, 44 a 45, jakož i Úmluva o jaderné bezpečnosti, zejména její články 7, 14 a 15, zavádějí minimální harmonizovaný standard v oblasti limitů ozáření ionizujícím zářením, které musí dodržet každá jaderná elektrárna, aby mohla obdržet povolení k provozu. Uvedená ustanovení dokonce stanoví pravidelné provádění hodnocení bezpečnosti a ověření pomocí analýzy, sledování, testování a zkoušek, a umožňují jak Komisi – díky kontrolám *in situ* a informacím, které jí musí být oznamovány – tak sousedícím členským státům – prostřednictvím konzultací mezi smluvními stranami a zpřístupňování informací –aby prováděly hodnocení činnosti jaderných elektráren. Za těchto podmínek musí předkládající soud pouze ověřit, zda je ČEZ držitelem povolení k provozu jaderné elektrárny Temelín, neboť jinak by porušil článek 192 AE.
- 77 Francouzská vláda, která předložila vyjádření ve fázi ústní části řízení, uvedla, že je třeba v projednávané věci vzít v úvahu články 30 AE až 32 AE, 33 AE, 35 AE, 37 AE a 38 AE tak, jak jsou vykládány judikaturou Soudního dvora, jakož i směrnici 96/29, jejichž cílem je konkrétně vymezit rámec umožňující ochránit obyvatelstvo před rizikem spojeným s jadernými zařízeními.
- 78 Uvedená vláda mimoto zdůrazňuje, že podmínky provozu jaderné elektrárny Temelín byly předmětem důkladné kontroly ze strany Komise během procesu přistoupení, aniž by její provozování bylo při té příležitosti zpochybněno. Rovněž poukazuje na prověrky provedené Komisí a na příznivé stanovisko, které Komise vydala, jak bylo zmíněno v bodech 47 a 48 tohoto rozsudku.
- 79 Podle téže vlády tak rámec zavedený Smlouvou o ESAE brání tomu, aby soud členského státu mohl provozovateli jaderné elektrárny provozované v jiném členském státě v souladu s požadavky vyplývajícími z právní úpravy vycházející z tohoto rámce uložit, aby uzpůsobil nebo zastavil činnost této elektrárny.

80 Krom toho francouzská a polská vláda na jednání uvedly, že sdílí názor Komise, podle něhož zásada zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti zakotvená v článku 12 ES představuje obecnou zásadu, která se rovněž použije v oblasti působnosti Smlouvy o ESAE. Podle těchto vlád je tato zásada v projednávaném případě porušena rozdílným zacházením vyplývajícím z § 364a ABGB ve vztahu k jaderným elektrárnám, kterým bylo uděleno povolení v jiném členském státě než v Rakouské republice v souladu s předpisy, které jsou předmětem minimální harmonizace na úrovni Společenství.

Závěry Soudního dvora

81 Okolnost, že vnitrostátní soud formuloval předběžnou otázku po formální stránce tak, že odkázal na určitá ustanovení práva Společenství, nebrání tomu, aby Soudní dvůr tomuto soudu poskytl veškerý výklad, který může být užitečný pro rozsouzení věci, jež mu byla předložena, ať už na něj posledně uvedený odkazoval v položených otázkách, či nikoli (viz zejména rozsudky ze dne 15. září 2005, Ioannidis, C-258/04, Sb. rozh. s. I-8275, bod 20 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 21. února 2006, Ritter-Coulais, C-152/03, Sb. rozh. s. I-1711, bod 29 a citovaná judikatura). V tomto ohledu přísluší Soudnímu dvoru, aby ze všech poznatků předložených vnitrostátním soudem, zejména pak z odůvodnění předkládacího rozhodnutí, vytěžil ty prvky práva Společenství, které je s přihlédnutím k předmětu sporu třeba vyložit (viz zejména rozsudek ze dne 20. března 1986, Tissier, 35/85, Recueil, s. 1207, bod 9).

82 V projednávaném případě je úvodem třeba uvést, že spor v původním řízení se v podstatě týká otázky, zda může být provozována průmyslová činnost spočívající v provozování jaderné elektrárny, a případně, jaké technické podmínky lze takové elektrárně uložit z důvodu imisí nebo možných imisí údajně postihujících pozemky ležící v jiném členském státě z důvodu jejich případného ozáření ionizujícím zářením vycházejícím z této elektrárny.

83 Taková průmyslová činnost přitom svým samotným předmětem ve značné míře spadá do oblasti působnosti Smlouvy o ESAE a je nesporné, že tato Smlouva mimoto obsahuje soubor pravidel týkajících se právě ochrany obyvatelstva a životního prostředí před ionizujícím zářením.

84 Krom toho je třeba zdůraznit, že Soudní dvůr má podle článku 234 ES i článku 150 AE pravomoc totožné povahy k výkladu ustanovení spadajících do působnosti Smlouvy o ES a Smlouvy o ESAE. Okolnost, že předkládající soud věc Soudnímu dvoru po formální stránce předložil podle článku 234 ES a požádal jej o výklad ustanovení Smlouvy o ES, proto nebrání tomu, aby Soudní dvůr uvedenému soudu poskytl veškeré poznatky, které mohou být užitečné pro rozsouzení věci, jež mu byla předložena, včetně případu, kdy tyto poznatky spadají do rámce Smlouvy o ESAE a znamenají, že Soudní dvůr rozhoduje na základě pravomoci, kterou má podle článku 150 AE (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 15. ledna 1986, Hurd, 44/84, Recueil, s. 29, body 1 a 14).

85 Mimoto je třeba připomenout, že čl. 305 odst. 2 ES výslovně stanoví, že ustanovení Smlouvy o ES nemění ustanovení Smlouvy o ESAE.

86 V projednávaném případě se ukazuje, že přezkum zásad a konkrétních ustanovení obsažených ve Smlouvě o ESAE a některých aktech přijatých na základě této Smlouvy umožňuje, jak bude vysvětleno dále, odpovědět na otázky vznesené předkládajícím soudem.

K zásadě zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti v rámci použití Smlouvy o ESAE

K existenci uvedené zásady

- ⁸⁷ Je třeba připomenout, že článek 12 ES, na nějž odkazuje třetí předběžná otázka, zakazuje v rámci použití Smlouvy o ES jakoukoli diskriminaci na základě státní příslušnosti.
- ⁸⁸ Smlouva o ESAE sice neobsahuje výslovné ustanovení odpovídající uvedenému článku Smlouvy o ES, nic to však nemění na tom, že – jak již dávno zdůraznil Soudní dvůr – zásada zakotvená v článku 12 ES tvoří součást „zásad“ Společenství a že pravidlo národního zacházení představuje jedno ze základních ustanovení práva Společenství (viz zejména rozsudek ze dne 21. června 1974, *Reyners*, 2/74, Recueil, s. 631, body 15 a 24).
- ⁸⁹ Uvedený článek 12, který zakazuje jakoukoli diskriminaci uplatňovanou na základě státní příslušnosti, je ostatně pouze konkrétním výrazem obecné zásady rovnosti, která je sama jednou ze základních zásad práva Společenství (viz v tomto smyslu zejména rozsudky ze dne 8. října 1980, *Überschär*, 810/79, Recueil, s. 2747, bod 16, a ze dne 19. března 2002, *Komise v. Itálie*, C-224/00, Recueil, s. I-2965, bod 14).
- ⁹⁰ S ohledem na předcházející by bylo v rozporu jak s účelem, tak se soudržností Smluv, kdyby diskriminace na základě státní příslušnosti, která je v rámci použití Smlouvy o ES zakázána podle článku 12 ES, zůstala naproti tomu trpěna v rámci použití Smlouvy o ESAE.

- 91 Proto je třeba uznat, že zásada zákazu jakékoli diskriminace na základě státní příslušnosti v rámci použití práva Společenství, ačkoliv je výslovně zakotvena jen v článku 12 ES, představuje obecnou zásadu, kterou je třeba použít rovněž v rámci Smlouvy o ESAE.

K existenci rozdílného zacházení na základě státní příslušnosti v rámci použití Smlouvy o ESAE ve věci v původním řízení

- 92 Zaprvé, je ustálenou judikaturou, že pravidla rovného zacházení mezi vlastními a cizími státními příslušníky zakazují nejen zjevnou diskriminaci na základě státní příslušnosti či sídla, pokud jde o společnosti, ale také všechny skryté formy diskriminace, které prostřednictvím použití jiných rozlišovacích kritérií vedou ve skutečnosti ke stejnému výsledku (viz zejména rozsudek ze dne 13. července 1993, Commerzbank, C-330/91, Recueil, s. I-4017, bod 14, a výše uvedený rozsudek Komise v. Itálie, bod 15).

- 93 V tomto ohledu z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že § 364a ABGB stanoví, že proti podniku, který vlastní průmyslové zařízení nacházející se na rakouském území, jemuž bylo příslušnými rakouskými orgány vydáno úřední povolení, nemůže být v zásadě podána žaloba s cílem dosáhnout toho, aby mu bylo na základě § 364 odst. 2 ABGB uloženo zdržet se imisí, které jsou uvedeným zařízením způsobeny nebo u nichž hrozí, že budou způsobeny, na sousedící pozemky. V takovém případě má majitel pozemku sousedícího s takovým zařízením pouze možnost podat žalobu na náhradu škody, která byla skutečně způsobena na jeho pozemcích, dokonce i když je škoda způsobena okolnostmi, které nebyly vzaty v úvahu v rámci řízení, v němž se vydává úřední povolení.

- 94 Ustanovení § 364a ABGB tedy nijak nerozlišuje podle přesné povahy průmyslové činnosti provozované v zařízení, jemuž bylo takové povolení vydáno, ani v závislosti na okolnostech, jež byly vzaty v úvahu v rámci povolovacího řízení.

- 95 Předkládající soud naopak uvádí, že proti podniku, který stejně jako ČEZ vlastní průmyslové zařízení nacházející se na území jiného členského státu, v němž mu byla orgány tohoto členského státu vydána veškerá požadovaná úřední povolení, může být podána žaloba na zdržení se imisí na základě § 364 odst. 2 ABGB, aniž by se mohl domáhat použití výjimky stanovené v tomto ohledu v § 364a ABGB.
- 96 Je přitom nesporné, že podniky, které provozují zařízení nacházející se v jiném členském státě, než je Rakouská republika, jsou obvykle podniky se sídlem v tomto jiném členském státě.
- 97 Z toho vyplývá, že rozdílné zacházení na základě § 364 odst. 2 a § 364a ABGB v neprospěch zařízení, jehož úřední povolení bylo vydáno v jiném členském státě než v Rakouské republice, ve skutečnosti vede ke stejnému výsledku jako rozdílné zacházení na základě státní příslušnosti.
- 98 Zadruhé, jelikož je uvedené rozdílné zacházení na základě státní příslušnosti prokázáno, je třeba určit, zda toto rozdílné zacházení v projednávaném případě spadá do rámce použití Smlouvy o ESAE.
- 99 V tomto ohledu je třeba uvést, že i když je zřejmé pravda, že Smlouva o ESAE neobsahuje hlavu týkající se zařízení na výrobu jaderné energie, nic to nemění na tom, že hlava II této Smlouvy, nazvaná „Podpora vývoje v oblasti jaderné energie“, obsahuje kapitolu 3, nazvanou „Ochrana zdraví“, jejímž cílem je zajistit ochranu zdraví obyvatelstva v rámci jaderného odvětví (viz zejména rozsudek ze dne 29. března 1990, Řecko v. Rada, C-62/88, Recueil, s. I-1527, bod 17).

- 100 Soudní dvůr několikrát rozhodl, že výklad ustanovení uvedené kapitoly 3 musí být extenzivní, který je vhodný k zajištění jejich užitečného účinku (viz zejména rozsudek ze dne 10. prosince 2002, Komise v. Rada, C-29/99, Recueil, s. I-11221, bod 78). Právě proto Soudní dvůr, který uvedl, že uvedená kapitola 3 provádí čl. 2 písm. b) AE, jenž Společenství svěřuje úkol „vypracovávat jednotné bezpečnostní standardy pro ochranu zdraví obyvatelstva a pracovníků a dbát na jejich dodržování“, zejména rozhodl, že je zřejmé, že tato ochrana nemůže být dosažena bez kontroly zdrojů škodlivého záření (viz výše uvedený rozsudek Komise v. Rada, bod 76).
- 101 V bodě 72 výše uvedeného rozsudku Komise v. Rada Soudní dvůr, který se měl vyjádřit k rozsahu pravomoci Společenství k uzavření Úmluvy o jaderné bezpečnosti, konstatoval, že Společenství má pravomoci – sdílené s členskými státy – k přijetí vhodných opatření podle článku 15 uvedené Úmluvy s cílem zajistit, aby ozáření pracovníků a obyvatelstva způsobené jaderným zařízením bylo ve všech provozních režimech udržováno na co nejnižší prakticky dosažitelné úrovni a aby žádná osoba nebyla vystavena dávkám ozáření překračujícím limity stanovené příslušným státem.
- 102 V bodě 82 téhož rozsudku Komise v. Rada Soudní dvůr rovněž připomněl, že se z jeho starší judikatury podává, že při vymezování pravomocí Společenství není vhodné činit umělý rozdíl mezi ochranou zdraví obyvatelstva a bezpečností zdrojů ionizujícího záření. Z toho Soudní dvůr zejména vyvodil, že Společenství má rovněž určitou vnější pravomoc v oblastech, na něž se vztahují články 7, 14 a 16 až 19 Úmluvy o jaderné bezpečnosti, které se týkají povolovacího režimu v případě výstavby a provozu jaderných elektráren, hodnocení a ověřování bezpečnosti, havarijní připravenosti, výběru místa, koncepce a výstavby elektráren, jakož i jejich provozování.
- 103 Soudní dvůr zejména rozhodl, pokud jde o článek 7 Úmluvy o jaderné bezpečnosti, že i když je pravda, že Smlouva o ESAE nesvěřuje Společenství pravomoc povolit výstavbu nebo provoz jaderných zařízení, má Společenství na základě článků 30 AE až 32 AE

normotvornou pravomoc k tomu, aby za účelem ochrany zdraví zavedlo povolovací systém, který má být uplatňován členskými státy. Takový legislativní akt totiž představuje opatření doplňující základní standardy uvedené v článku 30 AE (výše uvedený rozsudek Komise v. Rada, body 88 a 89).

- 104 Soudní dvůr, když se krom toho věnoval výkladu článku 37 AE, který je ustanovením, jež je třeba použít za účelem předcházení možnosti radioaktivního zamoření vody, půdy nebo vzdušného prostoru jiného členského státu, zejména rozhodl, že uvedený článek musí být vykládán v tom smyslu, že všeobecné údaje, které se týkají plánu na zneškodňování radioaktivních odpadů, musejí být Komisi poskytnuty před tím, než toto zneškodňování povolí příslušné orgány dotyčného členského státu. Soudní dvůr v tomto ohledu poukázal na velmi velký význam, který mají pokyny, jež Komise po konzultaci skupiny odborníků může tomuto členskému státu dát a které musí být schopeny tento členský stát důkladně přezkoumat za takových podmínek, aby mohly být podněty Komise vzaty v úvahu před vydáním povolení (rozsudky ze dne 22. září 1988, Saarland a další, 187/87, Recueil, s. 5013, body 12 až 16, jakož i ze dne 12. dubna 2005, Komise v. Spojené království, C-61/03, Sb. rozh. s. I-2477, bod 39).
- 105 Ze všeho předcházejícího se podává, že vydávání úředních povolení k výstavbě a provozu jaderných zařízení, pokud jde o jejich aspekty související s ochranou zdraví před riziky vyplývajícími z ionizujícího záření pro obyvatelstvo, spadá do rámce použití Smlouvy o ESAE.
- 106 Cílem žaloby v původním řízení je přitom zjistit, zda účinky, které jsou nebo mohou být způsobeny stávajícím nebo budoucím ionizujícím zářením vycházejícím z jaderné elektrárny Temelín, odůvodňují to, aby bez ohledu na povolení vydaná této elektrárně bylo společnosti ČEZ nařízeno, aby tuto elektrárnu uzpůsobila nebo dokonce zastavila její provoz, za účelem zabránění či zamezení takových účinků nebo možnosti takových účinků.

107 Z toho vyplývá, že rozdílné zacházení zjištěné v bodě 97 tohoto rozsudku spadá, pokud jde o takovou žalobu, jako je žaloba v původním řízení, do rámce použití Smlouvy o ESAE.

K existenci odůvodnění

108 V souladu s judikaturou Soudního dvora není zjištění učiněné v bodě 107 tohoto rozsudku dostatečné k tomu, aby mohl být učiněn závěr o neslučitelnosti uvedených vnitrostátních předpisů se zákazem diskriminace na základě státní příslušnosti v rámci použití Smlouvy o ESAE. Je také třeba zkoumat, zda skutečnost, že § 364a ABGB vylučuje, aby byla zohledněna úřední povolení vydaná jaderným zařízení nacházejícím se na území jiných členských států, než je Rakouská republika, a že se ve vztahu k posledně jmenovaným uplatní pouze ustanovení § 364 odst. 2 ABGB, může být odůvodněna objektivními důvody nezávislými na státní příslušnosti a zda je takové rozdílné zacházení v tomto případě přiměřené legitimně sledovanému cíli (viz zejména v tomto smyslu, v souvislosti s článkem 12 ES, výše uvedený rozsudek Komise v. Itálie, bod 20; a rozsudky ze dne 5. června 2008, Wood, C-164/07, Sb. rozh. s. I-4143, bod 13, a ze dne 16. prosince 2008, Huber, C-524/06, Sb. rozh. s. I-9705, bod 75).

109 Pokud jde jednak o otázky vyplývající z písmene b) první a druhé předběžné otázky, stačí uvést, že vůle rakouského zákonodárce zohlednit zájmy domácích hospodářských subjektů s vyloučením zájmů hospodářských subjektů se sídlem v jiných členských státech nemůže být přijata jako odůvodnění rozdílného zacházení vyplývajícího z právních předpisů dotčených v původním řízení. Stejně tak jako cíle čistě hospodářské povahy nemohou odůvodnit překážku základním zásadám volného pohybu zboží nebo služeb (viz zejména rozsudky ze dne 28. dubna 1998, Decker, C-120/95, Recueil, s. I-1831, bod 39, a Kohll, C-158/96, Recueil, s. I-1931, bod 41), nemohou tyto cíle odůvodnit ani diskriminaci na základě státní příslušnosti v rámci použití Smlouvy o ESAE.

- 110 A dále, pokud jde o odůvodnění, které by bylo možno vyvozovat z ochrany života nebo zdraví, jež zmiňuje předkládající soud, nebo také z ochrany životního prostředí nebo vlastnického práva, jichž se Land Oberösterreich rovněž dovolává, ani v jeho případě se nejví, že by mohlo odůvodnit takové rozdílné zacházení, jako je rozdílné zacházení dotčené v původním řízení, mezi úředními povoleními vydanými rakouskými orgány průmyslovým zařízením nacházejícím se v Rakousku a úředními povoleními udělenými jaderné elektrárně nacházející se v jiném členském státě příslušnými orgány tohoto členského státu.
- 111 V tomto ohledu je třeba zaprvé zdůraznit, že – jak vyplývá ze čtvrtého bodu preambule Smlouvy o ESAE – signatáři této Smlouvy byli vedeni „[úsilím] vytvořit bezpečnostní podmínky, jež vyloučí ohrožení života a zdraví obyvatelstva“. Článek 2 písm. b) AE pak uvádí, že k naplnění svého poslání má Společenství za podmínek stanovených uvedenou Smlouvou „vypracovávat jednotné bezpečnostní standardy pro ochranu zdraví obyvatelstva a pracovníků a dbát na jejich dodržování“.
- 112 Tyto podmínky, které jsou upřesněny v člancích 30 AE až 39 AE, jež tvoří kapitolu 3 hlavy II Smlouvy o ESAE, mají, jak již dříve uvedl Soudní dvůr, zajistit důslednou a účinnou ochranu zdraví obyvatelstva proti nebezpečím způsobeným ionizujícím zářeními, bez ohledu na jeho zdroj a bez ohledu na kategorie osob vystavených takovému záření (rozsudek ze dne 4. října 1991, Parlament v. Rada, C-70/88, Recueil, s. I-4529, body 13 a 14).
- 113 Články 30 AE a 31 AE zejména stanoví, že Společenství po obdržení stanoviska skupiny vědeckých odborníků přijme základní standardy ochrany zdraví obyvatelstva před nebezpečím vyplývajícím z ionizujícího záření.
- 114 Jak vyplývá z čl. 33 prvního pododstavce AE, každý členský stát vydá právní a správní předpisy k dodržování základních standardů, které byly takto přijaty Společenstvím. Druhý pododstavec téhož článku však Komisi svěřuje pravomoc vydávat vhodná

doporučení, která uvedou do souladu stávající právní předpisy členských států v této oblasti. Jak uvedl Soudní dvůr, tato pravomoc vydávat doporučení může být zejména vykonávána ve vztahu k těm aspektům, které souvisí s koncepcí a výstavbou, jakož i s provozem jaderného zařízení, které umožní zajistit dodržování základních standardů. Členské státy jsou pak mimoto povinny přispívat k vypracování těchto doporučení prostřednictvím předávání informací uvedených v čl. 33 třetím pododstavci AE (výše uvedený rozsudek Komise v. Rada, bod 105).

- 115 Uvedené základní standardy, které se musí řídit zejména zásadou optimalizace ochrany (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 25. listopadu 1992, Komise v. Belgie, C-376/90, Recueil, s. I-6153, bod 27) a které byly několikrát změněny za účelem zohlednění vývoje vědeckého poznání v oblasti radiační ochrany, jsou stanoveny směrnicí 96/29.
- 116 Jak vyplývá z bodů 23 až 34 tohoto rozsudku, směrnice 96/29 obsahuje rovněž různá ustanovení týkající se povolovacích režimů, monitorovacích režimů, režimů inspekce a zásahů v případě radiační mimořádné situace, která musí členské státy přijmout ve vztahu k činnostem zahrnujícím riziko ionizujícího záření pro obyvatelstvo.
- 117 Zadruhé je třeba zdůraznit, že se právní úprava obsažená ve Smlouvě o ESAE v oblasti ochrany zdraví neomezuje na úpravu vydávání základních standardů, ale zahrnuje mimoto důležitou část týkající se kontroly dodržování základních standardů, jakož i monitorování radioaktivity v ovzduší, vodě a půdě.
- 118 Ustanovení kapitoly 3 hlavy II uvedené Smlouvy totiž tvoří organizovaný celek, který Komisi svěřuje dosti rozsáhlé pravomoci k ochraně obyvatelstva a životního prostředí před riziky jaderné kontaminace (viz výše uvedené rozsudky Saarland a další, bod 11, jakož i Komise v. Rada, bod 79).

- 119 To je zvláště cílem článků 35 AE až 38 AE, které, jak již dříve uvedl Soudní dvůr, zejména Komisi svěřují značné pravomoci (výše uvedený rozsudek Komise v. Spojené království, bod 35).
- 120 Článek 35 AE tak členským státům ukládá povinnost zřídit zařízení nezbytná k soustavnému monitorování úrovně radioaktivity v ovzduší, vodě a půdě a ke kontrole dodržování základních standardů.
- 121 Komisi je na základě druhého pododstavce téhož článku 35 AE přiznáno právo přístupu k těmto monitorovacím zařízením za účelem prověření jejich provozu a účinnosti. Článek 36 AE krom toho stanoví povinnost pro příslušné vnitrostátní orgány pravidelně sdělovat Komisi informace o monitorování podle článku 35 AE tak, aby byla Komise průběžně informována o úrovni radioaktivity, které je obyvatelstvo vystaveno.
- 122 Jak vyplývá z bodu 47 tohoto rozsudku, Komise tak v Temelíně během let 2004 a 2005 provedla prověrku podle článku 35 AE.
- 123 Jak bylo připomenuto v bodě 104 tohoto rozsudku, cílem článku 37 AE je předcházet možnosti radioaktivního zamoření vody, půdy nebo vzdušného prostoru jiného členského státu. Podle tohoto ustanovení musí být Komisi poskytnuty všeobecné údaje, které se týkají plánů na zneškodňování radioaktivních odpadů před tím, než toto zneškodňování povolí příslušné orgány dotyčného členského státu, aby mohl uvedený členský stát důkladně přezkoumat pokyny, které Komise po konzultaci skupiny odborníků může tomuto členskému státu dát, za takových podmínek, aby mohly být podněty Komise vzaty v úvahu před vydáním povolení.

- 124 Soudní dvůr v tomto ohledu již zdůraznil význam úlohy, kterou hraje v dané oblasti Komise, která má jediná k dispozici celkový obraz vývoje činností v jaderném odvětví na celém území Společenství (výše uvedený rozsudek Saarland a další, body 12 a 13).
- 125 Jak bylo uvedeno v bodě 48 tohoto rozsudku, Komise v souladu s článkem 37 AE vydala stanovisko ze dne 24. listopadu 2005, v němž uvedený orgán dospěl k závěru, že provedení plánu na zneškodňování radioaktivních odpadů v libovolné formě v souvislosti s úpravami v lokalitě jaderné elektrárny Temelín nevyústí za běžného provozu, ani v případě havárie typu a rozsahu uvedených ve všeobecných údajích, v radioaktivní zamoření vody, půdy nebo vzdušného prostoru jiného členského státu, které by bylo ze zdravotního hlediska významné.
- 126 Článek 38 AE konečně Komisi světuje jednak pravomoc vydávat pro členské státy doporučení týkající se úrovně radioaktivity v ovzduší, ve vodě a v půdě, a jednak pravomoc přijmout v naléhavém případě směrnici, kterou dotýčný členský stát vyzve, aby ve lhůtě stanovené Komisí přijal opatření nezbytná k zamezení překročení základních standardů a k zajištění dodržování právních předpisů. Jestliže tento stát nedosáhne souladu se směrnicí Komise ve stanovené lhůtě, může Komise nebo jakýkoli zúčastněný členský stát, odchylně od článků 141 AE a 142 AE, neprodleně předložit věc Soudnímu dvoru.
- 127 Zatřetí je třeba připomenout, že jak Evropské společenství pro atomovou energii, tak jeho členské státy jsou smluvními stranami Úmluvy o jaderné bezpečnosti, která podle svého čl. 1 bodu ii) má zejména za cíl „vytvořit a udržovat účinnou ochranu před potenciálním radiologickým rizikem v jaderných zařízeních s cílem chránit jednotlivce, společnost a životní prostředí před škodlivými účinky ionizujícího záření vycházejícího z tohoto zařízení“.

- 128 V tomto ohledu článek 15 uvedené Úmluvy stanoví, že každá smluvní strana přijme vhodná opatření s cílem zajistit, aby ozáření pracovníků a obyvatelstva způsobené jaderným zařízením bylo ve všech provozních režimech udržováno na co nejnižší prakticky dosažitelné úrovni.
- 129 Krom toho preambule uvedené Úmluvy v bodě iii) potvrzuje, že „odpovědnost za jadernou bezpečnost nesou státy, pod jejichž jurisdikci spadají jaderná zařízení“, zatímco podle čl. 7 odst. 2 téže Úmluvy má každá smluvní strana zvláště povinnost vytvořit právní a regulativní rámec zahrnující zejména systém udělování licencí u jaderných zařízení a zákaz provozování jaderných zařízení bez licence, systém regulativních inspekcí a posuzování jaderných zařízení s cílem zajistit dodržování platných nařízení a povolovacích podmínek, jakož i prosazování příslušných nařízení a povolovacích podmínek.
- 130 Začtvrté je třeba připomenout, že – jak bylo zdůrazněno v bodech 45 a 46 tohoto rozsudku – v rámci jednání, která vedla k přistoupení deseti nových členských států k Unii dne 1. května 2004, byly otázky související s bezpečností jaderných elektráren nacházejících se v těchto státech, včetně jaderné elektrárny Temelín, přezkoumány Komisí, což vedlo k vypracování doporučení Společenství s cílem zdokonalení těchto elektráren tak, aby byly uvedeny na srovnatelnou úroveň jaderné bezpečnosti, jaká existuje pro srovnatelné reaktory v Unii, přičemž účinné provádění těchto doporučení bylo následně předmětem monitorování ze strany Komise a Rady.
- 131 Rovněž je důležité zdůraznit, že v případě selhání systému ochrany zavedeného podle Smlouvy o ESAE mohou členské státy podniknout různá opatření k prosazení nápravných kroků, které by mohly být v tomto ohledu nezbytné.

- 132 Článek 32 AE především opravňuje každý členský stát k tomu, aby podal žádost s cílem revidovat nebo doplnit základní standardy stanovené na základě článků 30 AE a 31 AE, kterou je Komise povinna v takovém případě přezkoumat.
- 133 Dále, podle článku 142 AE může každý členský stát, má-li za to, že jiný členský stát nesplnil povinnost, která pro něj vyplývá ze Smlouvy o ESAE, předložit věc Soudnímu dvoru. V naléhavém případě popsaném v článku 38 AE může být věc Soudnímu dvoru předložena dokonce neprodleně.
- 134 Konečně, články 145 AE až 149 AE stejně jako odpovídající ustanovení Smlouvy o ES upravují mechanismy soudního přezkumu jednak legality aktů Rady nebo Komise, a jednak případů, v nichž takový orgán v rozporu se Smlouvou o ESAE rozhodnutí nevydává.
- 135 Za těchto podmínek je třeba konstatovat, že jestliže členský stát přijal vnitrostátní ustanovení, které stejně jako § 364a ABGB brání, jak vysvětluje předkládající soud, podání žaloby na zdržení se imisí, pokud jsou údajné imise nebo údajná možnost imisí způsobeny průmyslovým zařízením, jež bylo úředně povoleno, nemůže uvedený členský stát z oblasti působnosti takového ustanovení v zásadě vyloučit povolení vydaná jaderným zařízením nacházejícím se v jiných členských státech a dovolávat se coby odůvodnění takového vyloučení snahy chránit život, zdraví obyvatelstva, životní prostředí nebo vlastnické právo.
- 136 Takové vyloučení totiž zcela přehlídí skutečnost, že právě normativní rámec Společenství, jak je popsán v bodech 111 až 134 tohoto rozsudku, do jehož kontextu taková povolení částečně spadají, zásadním způsobem přispívá k zajištění takové ochrany. Proto nemůže být uvedené vyloučení kvalifikováno jako nezbytné za uvedeným ochranným účelem, a tudíž nelze ani mít za to, že splňuje požadavek proporcionality.

K povinnosti vykládat vnitrostátní právo způsobem, který by zajistil soulad tohoto práva s právem Společenství

- 137 Jak vyplývá zejména z písmene f) první předběžné otázky, písmene f) druhé předběžné otázky, písmene d) třetí předběžné otázky a písmene c) čtvrté předběžné otázky, klade si předkládající soud rovněž otázku ohledně důsledků, které mohou vyplývat z případného nesouladu výkladu právní úpravy dotčené v původním řízení, který v současnosti zastávají vnitrostátní soudy, s právem Společenství.
- 138 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury rozvinuté v souvislosti s článkem 10 ES, která se však použije rovněž ve vztahu k článku 192 AE, se povinnost členských států vyplývající z uvedených ustanovení přijmout veškerá vhodná obecná i zvláštní opatření k zajištění plnění povinností vyplývajících z práva Společenství nutně uplatní ve vztahu ke všem orgánům členských států, včetně soudních orgánů v rámci jejich pravomocí. Proto musí vnitrostátní soud vykládat vnitrostátní zákon, který má použít, v co největším možném rozsahu v souladu s požadavky práva Společenství. Není-li takové konformní použití možné, má vnitrostátní soud povinnost použít v plném rozsahu právo Společenství a chránit práva, která právo Společenství přiznává jednotlivcům, s tím, že v případě potřeby nepoužije žádné takové ustanovení, jehož uplatnění by za okolností v projednávané věci vedlo k výsledku, který je v rozporu s právem Společenství (viz zejména rozsudky ze dne 4. února 1988, Murphy a další, 157/86, Recueil, s. 673, bod 11, jakož i ze dne 26. září 2000, Engelbrecht, C-262/97, Recueil, s. I-7321, body 38 až 40).
- 139 S ohledem na vše předcházející je třeba na položené předběžné otázky odpovědět tak, že zásada zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti v rámci použití Smlouvy o ESAE brání uplatnění takové právní úpravy členského státu, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, na základě níž může být proti podniku, který má požadovaná úřední povolení k provozu jaderné elektrárny nacházející se na území jiného členského státu, podána žaloba k soudu domáhající se toho, aby mu bylo uloženo

zdržet se emisí nebo možných emisí z tohoto zařízení na sousedící pozemky, zatímco proti podnikům, které využívají průmyslové zařízení nacházející se v tuzemsku a jimž bylo úřední povolení vydáno v tuzemsku, taková žaloba být podána nemůže a tyto podniky jsou vystaveny pouze žalobě na náhradu škody způsobené na sousedícím pozemku.

- 140 Rovněž je třeba odpovědět, že vnitrostátní soud musí vykládat vnitrostátní zákon, který má použít, v co největším možném rozsahu v souladu s požadavky práva Společenství. Není-li takové konformní použití možné, má vnitrostátní soud povinnost použít v plném rozsahu právo Společenství a chránit práva, která právo Společenství přiznává jednotlivcům, s tím, že v případě potřeby nepoužije žádné takové ustanovení, jehož uplatnění by za okolností v projednávané věci vedlo k výsledku, který je v rozporu s právem Společenství.

K nákladům řízení

- 141 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) Zásada zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti v rámci použití Smlouvy o ESAE brání uplatnění takové právní úpravy členského státu, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, na základě níž může být proti podniku, který má požadovaná úřední povolení k provozu jaderné elektrárny**

nacházející se na území jiného členského státu, podána žaloba k soudu domáhající se toho, aby mu bylo uloženo zdržet se imisí nebo možných imisí z tohoto zařízení na sousedící pozemky, zatímco proti podnikům, které využívají průmyslové zařízení nacházející se v tuzemsku a jimž bylo úřední povolení vydáno v tuzemsku, taková žaloba být podána nemůže a tyto podniky jsou vystaveny pouze žalobě na náhradu škody způsobené na sousedícím pozemku.

- 2) Vnitrostátní soud musí vykládat vnitrostátní zákon, který má použít, v co největším možném rozsahu v souladu s požadavky práva Společenství. Není-li takové konformní použití možné, má vnitrostátní soud povinnost použít v plném rozsahu právo Společenství a chránit práva, která právo Společenství přiznává jednotlivcům, s tím, že v případě potřeby nepoužije žádné takové ustanovení, jehož uplatnění by za okolností v projednávané věci vedlo k výsledku, který je v rozporu s právem Společenství.

Podpisy.